

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2021-03-17
Stockholm

Mål nr
M 9800-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-08-18 i mål nr M 12-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Motpart

1. Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun

2. IW

SAKEN

Ansökan om strandskyddsdispens för flytbrygga på fastigheten A i Bollnäs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Gävleborgs län beslut den 3 december 2019, dnr 5510-2019, att upphäva Miljö- och byggnämndens i Bollnäs kommun beslut om strandskyddsdispens.

Dok.Id 1681005

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun och **IW** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört detsamma som i sitt tidigare beslut och tillagt i huvudsak följande: Området är utpekad som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och som riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Vidare är området utpekad av Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet som särskilt värdefullt vatten. Området är därutöver utpekad i länsstyrelsens naturvårdsprogram som ett område med mycket högt naturvärde som är särskilt hänsynskrävande. De intresseaspekter som finns för området omfattar förutom friluftslivet även bl.a. botanik och zoologi. Stränder längs vattendrag, sjöar och hav är övergångszoner där olika naturtyper på land och i vatten möts vilket ger upphov till ett rikt växt- och djurliv. Grunda och skyddade vikar har ett särskilt högt biologiskt värde då solljuset tränger ner till botten och det lugna, grunda vattnet snabbare värms upp på våren, vilket gör att växtlighet gynnas. Det är idealiska lek- och uppväxtplatser för fisk och utgör viktiga områden för lek, bosättning, skydd och födosök för många olika djur som t.ex. snäckor, kräftdjur, insekter, fiskar och fåglar. Eftersom området är skyddsvärt dels avseende friluftslivet, dels som särskilt värdefullt vatten och utifrån botanik och zoologi kan det enskilda intresset inte anses väga avsevärt tyngre än strandskyddets syften.

Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun har hänvisat till sitt tidigare beslut.

IW har anfört detsamma som i underinstanserna med följande tillägg: Eftersom länsstyrelsen inte har besökt fastigheten bör den inte kunna vara nämnvärt insatt i de specifika förhållanden som berör ärendet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den aktuella bryggan har anlagts inom ett område där strandskydd råder och är därför som utgångspunkt förbjuden. Dispens från strandskyddet får enligt 7 kap. 18 c och 26 §§ miljöbalken medges om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med strandskyddets syften. Enligt 7 kap. 18 c första stycket 1 § miljöbalken är ett sådant skäl att det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. På fastigheten har sedan tidigare en bastu uppförts på landområdet i nära anslutning till det vattenområde där bryggan anlagts. Även om ett landområde i direkt anslutning till vattnet är ianspråktaget ska vattenområdet normalt anses vara tillgängligt för allmänheten (se rättsfallet MÖD 2011:42). Mark- och miljööverdomstolen anser inte att bastun ger upphov till en hemfridszon som sträcker sig ut i vattenområdet. Området kan inte heller av andra skäl anses redan ha tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det förhållandet att det finns stenpirar på och intill fastigheten samt flera bryggor i närområdet påverkar inte bedömningen eftersom sådana anläggningar anses ianspråkta endast det område de upptar i vattnet.

Särskilda skäl för dispens kan enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken också föreligga om det område som dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området. En brygga måste visserligen för sin funktion ligga vid vattnet, men för att det särskilda skälet ska vara uppfyllt krävs att behovet inte kan tillgodoses utanför området. Det har inte framkommit i målet att IW skulle vara beroende av bryggan för att kunna nyttja sin fastighet. Eftersom fastigheten har landförbindelse är bryggan inte nödvändig för att IW ska kunna ta sig dit. Det har inte heller i övrigt framkommit att behovet inte kan tillgodoses utanför området.

Något särskilt skäl för strandskyddsdispens har inte framkommit. IWs enskilda intresse av att få dispens för bryggan väger inte så tungt att det kan anses oproportionerligt att avslå ansökan. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och länsstyrelsens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Ingrid Åhman och Rikard Backelin samt tf. hovrättsassessorn Sanna Ordenius, referent.

Föredragande har varit Malin Blohm.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-08-18
meddelad i
Östersund

Mål nr M 12-20

PARTER

Klagande
IW

Motparter

1. Bollnäs kommun

2. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut 2019-12-03 i ärende nr 5510-2019, se **bilaga 1**

SAKEN

Ansökan om strandskyddsdispens för flytbrygga på fastigheten A i Bollnäs kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 3 december 2019 (dnr 5510-2019) och fastställer Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun beslut den 26 juni 2019 (dnr 2019-00103 Dpl 239) att bevilja strandskyddsdispens.

YRKANDEN M.M.

IW har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva Länsstyrelsen i Gävleborgs läns (länsstyrelsen) beslut och fastställa Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommuns (nämnden) beslut den 26 juni 2019 (dnr 2019- 00103 Dpl 239), **bilaga 2**, att bevilja strandskyddsdispens för anläggande av flytbrygga på fastigheten A i Bollnäs kommun.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet.

Länsstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN

IW

Till stöd för sin talan har IW åberopat foton och anfört sammanfattningsvis följande.

Strandskyddsdispens har beviljats tidigare av nämnden 2004 (dnr 2004-06578). Dispensen avsåg då en bastu, som är uppförd i bryggans omedelbara närhet. Länsstyrelsens skäl är delvis felaktiga/överdrivna.

Ett vattenområde ska normalt vara tillgängligt för allmänheten. Större delen av Ljusnan och dess närliggande markområde är utpekade som riksintresse för friluftsliv och riksintresse för rörligt friluftsliv. Med befintliga pirar/sandstrand på A samt befintliga pirar/båtplats/sandstrand/sjöaltan på B anses möjligheten till att bedriva ett friluftsliv på aktuellt vattenområde vara i det närmaste obefintlig. En kompletterande mindre flytbrygga anses inte medföra en ytterligare begränsning av allemansrätten. En mindre flytbrygga anses inte påverka vattenområdets biologiska mångfald.

Länsstyrelsen anger i sin överprövning "...bryggans storlek anpassas till behovet av båtplats, inte efter behov av soldäck". Någon begäran om soldäck finns inte i ansökan om strandskyddsdispens.

Vattenområdet närmast land är omgärdat av cirka 15 meter långa stenpirar, vilka har funnits under lång tid. I samband med regleringen av Ljusnan höjdes pirarna cirka 60 cm och förlängdes. Regleringen utfördes under 1960-talet. I samband med regleringen fylldes den naturliga sandstranden på. Denna utfyllnad med sand kompletterades därefter enligt vattendomen vid flera tillfällen med slut på 1990-talet. Längs aktuell del av Ljusnan (Kyrksjön och Orsjön) finns en stor mängd bryggor. Norr om fastigheten A finns en sträcka längs Ljusnan på cirka 1 km utan bebyggelse och bryggor. Söder om fastigheten B finns en sträcka längs Ljusnan på cirka 1 km utan bebyggelse och bryggor.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har den 9 juni 2020 hållit syn på A.

Området är privatiserat och ianspråktaget

Vid synen kunde konstateras att det var högvatten, ca 30 cm över medel på sommaren. Det är grunt vatten vid flytbryggans placering. Stenpirarna längs med sträckan anlades i samband med dämning av Ljusnan på 60-talet. Pirarna ger en ”omfamnande” känsla, vilket gör att vikarna upplevs privatiserande utifrån vattnet. Bastun ligger i direkt anslutning några meter från flytbryggan. Området kring bastun är enligt domstolen privatiserat och ianspråktaget.

Betydelse saknas för strandskyddets syften.

Aktuellt område är utpekad b.la som riksintresse för friluftsliv enligt 4 kap 2 § MB. Därav följer en restriktiv bedömning av strandskyddsdispens.

Aktuell flygbrygga är liten och smal. Den ligger i direkt anslutning till bastun, Vid avvägning mellan det allmänna och enskilda intresset väger det enskilda intresset i detta fall tyngre då det allmänna intresset, trots riksintresset, påverkas mycket litet. Mark- och domstolen bedömer därför att flytbryggan med sin funktion, storlek och placering saknar betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsens beslut ska

därför upphävas och strandskyddsdispens ska medges i enlighet med nämndens beslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 3** (MMD-02)

Överklagande senast den 8 september 2020. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

Målet har avgjorts av chefsrådmannen Lars-Göran Bennmarker, ordförande, och tekniska rådet Therese Svedberg.